

NAŠ GLAS

Glasilo javnih namještenika u kraljestvu Srba, Hrvata i Slovenaca.

==== Cijena u prodaji 1 K. ====

Naš Glas izlazi u tjednu svakog četvrtka.
 Godišnja pretplata K 52.—
 Polugodišnja „ 26.—
 Četvrtgodišnja „ 13.—
 Za inozemstvo dodati poštarinu. Oglasi po cjeniku.

==== Цена у продаји 1 К. ====

Наш Глас излази седмично сваког четвртка.
 Годишња претплата К 52
 Полугодишња „ 26
 Четвртгодишња „ 13
 За иноземство додати поштарину. Огласи по тарифи.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta štev. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani. Hrvatske in srbske dopise je pošiljati le potem organizacij, ki so za vsebino odgovorne.

Upravništvo. Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročila naj se pošlje po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/L. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Dr. —š— (Ljubljana):

Kaj hočemo?

Hočemo veliko, močno, imponirajočo Jugoslavijo! Hočemo državo, ki bo mogla ščititi svoje državljane ki bo znala skrbeti za njih dobrobit! Hočemo državo, ki bo vzbujala spoštovanje pri naših priljubljenih, vzbujala respekt pri naših sovražnikih! Državo hočemo zgrajeno na trdnih moralnih temeljih, državo, v kateri naj ne bo mesta laži, hinavščin, zahrbtnosti! Lepa, v vsakem pogledu vzorna bodi naša domovina!

Skoraj prehitro je bilo prišlo. Tako nepričakovano nas je doletela velika sreča, da smo se je dotaknili z nečistimi rekami. Da, za to, kar nam je v onih odločilnih dneh naklonila usoda, bi se bili morali pripravljati. Delati bi bili morali pokoro. Skesati bi se bili morali svojih grehov. Preorojeni, kot popolnoma drugi ljudje bi bili morali nastopiti novo dobo: oprani vseh madežev, utrieni v dobrem, sposobni za boljše, lepše, poštenije življenje kot smo ga živeli v prešlih časih.

Oj, bili so to žalostni časi! Kako je krvavelo srce, kako je klicalo, prosilo — zaman, zaman! Stranke! Mo! Bog, stranke, stranke, same stranke! Ali je res da

mora vsakdo pripadati neki stranki? Če pa poštena duša vidi, da tako ne gre, da tako ne sme iti, kako bi mogel vztrajati v tej ali oni stranki, kako bi mogel stranki na liubo postati iz poštenjaka nepoštenjak, iz ljubitelja svojega naroda njegov škodljivec!

Kaj znalo stranke, smo doveli dolgo opazovali s trpkim čustvom. Vsi poznamo tisto pesem, katere edini refrain je bil: »Ta je naš! — Ta ni naš!«

Če je naš, je vse dobro na njem, pa naj ima še tako slabe lastnosti. Če ni naš, treba mu škodovati, pa naj ima še tako pošteno srce. Kdor je naš, zna vse, če se tudi morda ni ničesar učil, kdor ni naš, ne zna nič, pa naj je prebil še toliko skušenj, pa naj se je v življenju še toliko trudil in boril, pa naj se je v službi še tako izkazal. Ali naš ali ne naš — samo za to je šlo! Kake koristi naj ima od tega domovina, za to se ni brigal nihče.

Stranke! Toda kaj je pravzaprav to, kar se imenuje stranka? Poglejmo stvari nekoliko na dno! Ozmimo se malce nazaj, pokličimo si v omenin, kako so se le pre mnogokrat stranke ruvale.

Kdor je hotel kaj postati, komur se je zahotelo po časti, po slavi, morda tudi še po čem drugem, pa si je ustanovil stranko. In to ni bilo tako težko! Vaba se je kmalu

dobila. Nekaj lepih obljub, nekaj blestečih fraz, pa smo bili za eno stranko bogatejši!

Kaka ironija, ako trdi kdo, da je šlo tu za načela! Mogoče semtertja nekoliko tudi za načela. Toda le prevečkrat je šlo pri nas samo za osebe!

Vsa čast onemu, ki more reči: Moja vest je čista! Nočem trditi, da ni nikogar med nami, ki bi ne mogel reči tega o sebi. Toda v obče . . . Vse to, kar smo videli, kar smo doživeli v polpreteklih časih in kar doživljamo zdaj zopet . . .

Za načela! Če bi bilo šlo zgolj za načela, bi se ne bile nikdar tako razvzele strasti in nikdar bi se ne bilo razpaslo osebno sovraštvo v toliki meri, kot se je bilo pri nas!

Toda stranke morajo biti! V združenju je moč! Da, v združenju je moč, toda iz tega ne sledi še, da bi morale biti stranke v današnjem pomenu besede. Gotovo: posameznik ne vella nič, samo strnjene falange smejo računati na uspeh. Ali zaradi tega še ni treba političnih strank. Ne rečem: stanovske in gospodarske organizacije — pa tudi teh bi ne bilo treba, če bi bilo malo več poštenosti na svetu! Najslabše izmed slabega pa je seveda, če se istovetno stanovske, gospodarske organizacije s političnimi strankami. Gorje, če izborišča kaka stranka

LISTEK.

I. V.

† Just Piščanec.

Vzdrami se! Pravo le odrešenje v delu je, dokler srcé trepeče!

Iz naše srede je kruta usoda ngrabila mlado bitje — Justa Piščanca, sina edinca car. glavnega revizorja in preds. društva carinskih uradnikov za Slovenijo.

Miren in tih talent je bil pokojni Just. Zahajal je le malo v družbo. Malo številni so bili njegovi prijatelji: ni mu držal zemeljski hrup in trušč. Tem neumnemu se je na učil, neprenehoma delal in koval načrte za bodočnost. Ves svoj prosti čas, ki mu je bil po vestnem učenju pravniških študij na razpolago je pokojnik porabljal za neumorno delo. Ni je skoro umetnosti, obrti, rokodelstva, ki bi se je ne bil pokojnik lotil ter dosegel lepih uspehov.

Samouk se je lotil glasbe in si posebno kot flavtist pridobil neverjetno izvežbanost. Nič ga ni bolj veselilo nego koncertiranje na flavti s spremstvom glasovirja. Največji užitek mu je bil oslušati izborna muziko, največja naslada dobra opera in glasba.

V fotografski stroki je bil prvovrsten veščak. Neizrečeno je bilo njegove veselje, ako je na svojih potovanjih s kolesom zazrl lep krajevni motiv. Njegova fotografska zbirka obsega na stotine krasot ljubljansko bližnje in daljne okolice, ki jih je videlo in nvaževalo njegovo umetniško oko. Kako strasten amater-fotograf je bil blaži pokojnik nam priča dejstvo, da je na fronti pri Asiagu sovražna kroglja odrnila njegovo leano vorav v momentu, ko je hotel knipsati sovražne postojanke. Tudi v drugih panogah fotografske umetnosti se je poskusil z najboljšim uspehom, kot v povečavanju slik, gumijevih in olinatih tiskih itd. Nekaj njegovih posnetkov so prinesli fotografski strokovni listi.

Posebno veselje je imel s stroji in aparati. Najbolj komplicirani aparat ga je vabil k sebi. Ni se mogel nagledati, dokler ni dognal njegove podrobne sestave, kako deluje in ugotovil njegovo gonilno silo. Oduševljen je na pamet naslikal te podrobnosti ter jih skušal uporabiti v praktičnem življenju ali pa sestaviti sam poseben aparat, ki bi bolj ugajal in odgovarjal človeškimi potrebami. V bojni črti v južnih Tirolah je v svojem skrivališču iznajdljivo izklesal z nožem iz lesa, pločevine in žice poseben avtomat za cigarete in nebroj drugih priprav.

Lotil se je vsakega obrta. Posebno veselje je imel z mizarstvom, rezbarstvom, kleparstvom, s steklenimi izdelki in — kmetištvom. Skoro 4 leta je služil kot poročnik pri 17. pešopolku. Radi njegove preprostosti in dobrodušnosti ga je moštvo visoko cenilo. Ob zgodovinskem prevratu je veselo prišel domov med svoje ljubljene sorce z jugoslovansko trobinico na čepici in prsih, obiel drago mamico ter vzkliknil: »Povrnil sem se

svojo politično moč, kakor se je že pre-mnogokrat zgodilo, v. to, da polni sebi žene in gospodarsko uničute druge. Ne, političnih strank ni treba! Iz političnih strank izvira vse gorje. Politične stranke so v prvi vrsti krive, da ne pride v državi do reda, da ne pride do notranjega mira. Politične stranke so vzrok, da se čuti vedno manjši ali večji del državljanov za-postavljenega, zatiranega. Gotovo, vsem ne bo nikoli prav. V življenju je že tako, da si želi istočasno eden solnca, drugi dežja. Toda če ne sije solnce ali če ne gre dež, to še ni krivica. Krivica na je, če se odločuje vsaka reč s strankarskega stališča in če mi velja politični nasprotnik za večjega zločinca od ubilca in roparja...

Dokler bodo stranke, bodo spori in prepirl. Kaj pomaga, če stopi danes stran-ka k stranki in veli: Pa bodimo prijatelji! Kako ganljivo je to bilo ob prevratu! Te-da so si ležale stranke v obliemu. Kako lepo je bilo, ko smo se topili v sami lju-bezni! Lepo za — navneže! Kdor je ohranil malo hladnega razuma, je lahko vedel, da ne bo držalo. Sicer pa bi bilo moralo že tisto baratanje za poverljeništva iztreziti tudi največje entuziaste! Prav v tem, ka-ko so se pulile stranke baš za ona nover-jeništva, ki so nudila največ šanc za raz-širjenle politične moči, se je razodevalo dovelj jasno, da je tista luubezen samo ita-vidzna in da si bodo stranke prei ali slei zopet v lasch. O da, tistikrat bi se bilo dalo morda napraviti kaj. Tistikrat bi bil moral zaklicati kdo: »Proč s strankami! Mi vsi smo ena sama velika stranka, stranka domolubov, stranka poštenjakov! Pa ni bilo nikogar, ki bi mu bila prišla srečna misel — pač, misel je bila tu, toda nikogar ni bilo, ki bi imel poguma dovelj, da bi bil zaklical: »Proč s hinavstvom!«

Posledice pa se kažejo vsepovsod! In zdati smo srečno zopet tam, kjer smo bili. Kakor vringlava ovca smo, ki se suče vedno okoli ene točke, kvorum, kvorum, kvorum — svet se nam pa smeje!

Ne, ni res, da stranke morajo biti! Kadar gre za kaj dobrega, obče koristnega, se združijo lahko vsi dobri ter pri-pomorejo tistemu dobremu do zmage. In kaj je dobro, kaj je koristno, zasluži kmalu tudi najpreprostejši človek. Kako pravi že Goethe? »Der Mensch in seinem dunklen

Drange ist sich des rechten Zieles wohl bewusst!« Ne, dobro in koristno se uredi mnogo prej, če bo lahko vsakdo svo-lemu srcu sledil, kot če bo moral čakati na povelje: »To moraš smatrati za dobro, to za slabo!« Dozdaj smo videli samo, kako je stranka ovirala stranko pri zvrševanju najvažnejših državnih poslov, videli smo, kako je dvigala vsaka stranka svoje ko-risti nad državne interese. In temu mora biti enkrat konec!

Hočemo veliko, močno, imponujočo Jugoslavijo! Hočemo državo, ki bi bila v stanu, ščititi svoje državljane, ki bi znala skrbeti za njih dobrobit! Hočemo dr-žavo, ki bi vzbujała spoštovanje pri naših prijateljih, zbujała rešpekt pri naših so-vražnikih! Državo hočemo, zgrateno na trdnih moralnih temeljih, državo, v kateri naj ne bo mesta laži, hinavščini, za-hrbtnosti! Lepa, v vsakem pogledu vzorna bodi naša domovina!

To je naš cilj, ki ga moramo doseči! Če ga ne moremo doseči s strankami, ga dosežemo brez strank in preko strank! Torej stranke: Pamet!

Uradnik voli le uradnika!

V bivši Avstriji se je prišteval urad-nik meščanskim slojem. Njegov gmotni položaj je takrat ni bil siaten, vendar so njegovi dohodki v takratnih razmerah za-doščali, da je z njimi izhajal vsaj za slo. V političnih stvareh je bil zvest pristaš me-ščanskih strank in pri volitvah je v skle-njenih vrstah glasoval za meščanske kan-didate. — Prišla je vojna, za njo prevrat; draginja je počela daviti državnega na-meščenca. Buržoa se ni brizal več za svo-iega prejšnjega zaveznika-uradnika. Tako je uradnik začel uvidevati bolj in bolj, da se mora postaviti na lastne noge, ako si hoče izboljšati svoj položaj. Začel se je strokovno, razredno in gospodarsko organizovati. Storil na je še korak naprej; revidirati je začel stališče, ki ga je zavze-mal dosedaj v političnem boju za časa vo-litev. Prišel je do spoznanja, da zani ni več mesta v meščanskih strankah; zave-del se je, da je proletarec in da mora pre-trzati vsak politični stik z meščanskimi sloji, ki ga izkoriščajo. Začel se je ogledo-vati okoli sebe, da si naide politično orga-

nizacijo oziroma stranko, v kateri bi našel zaslombe. Pozabil pa je pri tem, da je ni stranke, ki bi mu hotela in mogla poma-gati, ako si sam ne bo pomagal. Pozabil je, da reprezentuje njegov stan, ako se slo-žno strnelo njegove vrste, znatno število sobojevnikov. Pozabil je slednič, da je njegov stan nekaj tako specifičnega, da je ni stranke, v kateri bi mogel najti dovoli zaslombe.

Javni nameščenec, se je organizoval razredno in gospodarsko na popolnoma samostojni podlagi. Samostojen naj bo tudi v političnem oziru. Njegov edini spas je, da se osamosvoji tudi politično, da na-stopi tudi politično kot razred, v katerega se naj strne brez razlike vere in politič. prepričanja. Ugovor, da je po številu pre-slav, da bi mogel nastopiti samostojno, ne velja. Kakor izkazuje statistika občinskih volilcev mesta Zagreb, se nahaja med okroglo 15.000 volilcev približno 4 do 5000 državnih uslužbencev. Ako bi ti nastopili pri občinskih volitvah samostojno, in v sklenjenih vrstah bi jim bila zagotovljena tretjina mandator v občinskem svetu. Vo-lilna statistika za Ljubljano sicer še ni znana, vendar bodo razmere tu približno iste, kot v Zagrebu. Kakor so poročali te dni časopisi, so pri občinskih volitvah v Hrvatski-Slavoniji ločeno nastopile z uspehom tudi male skupine, kakor hišni posestniki, trgovci, bančni uradniki itd. Čast in korist drž. uslužbencev zahteva, da tudi oni nastopijo pri bodočih volitvah samostojno. Pri tem pa naj vodi držav-nega uslužbenca samo ona misel, da ga nikdo ne bo tako dobro zastopal, kakor on samega sebe. Geslo mu bodi: Uradnik naj uradnika voli in nikogar drugega!

Če bomo kot državni nameščenci do-segli v občinskem zastopu ozir narod-nem predstavništvu svoje zastopstvo, potem šele nas bodo začeli upoštevati druge stranke, potem šele bo zalegla tudi beseda državnega uslužbenca. Potem nam pa je še vedno dana prilika, da se v zastopstvih ogledamo po sorodnih stran-kah, s katerimi lahko kooperiramo od slu-čaja do slučaja.

S tem bi se ugodilo tudi mnenju onih gospodov, ki so se zavzemali za to, da takoj a priori glasujemo za narodno-socialno stranko. Samostojen nastop dr-

kot ste vedno želeli, bil sem v vojski, a ubil nisem nikogar!»

Toda v grozni vojni si je nakopal kaj boleznj, ki ga je položila v prerani grob. Mladeniča 19 let je habsburški tiran vlekel na fronto. Med hrilovi mrtvecev in ranjencev na žalostni Oslaviji in sv. Mi-haelu je njegovo rahločutno srce zazrlo veličino gorja, ki ga je stvarjal nečloveški pekel. Telesni napori in gnus nad toliko krvoločnostjo so pretresli njegove nežne živce — dobil je srčno napako. Čeprav še bolehen, je moral po nedolgem okre-vanju nastopiti trnjevo pot ter zopet iti na boj za — tujo domovino.

Udeležil se je bojev pri Asiago. Ko se je svetovni boj že nagibal h koncu, so ga komandirali na Češko, kjer je ostal do prevrata.

Nadebudni pokojnik se je poskusil tudi v pesništvu. Njegov neufolazliivi oče mi je izročil njegov zadnji sonet, ki ga je pokojnik zložil 20. januarja t. l. V njem se zrcali hrepenenje mladeniške duše po svojem vzguru — po delu. Navajamo ga v celoti:

Hrepenenje.

O kjo si, mojega srca kraljica,
ki žar luubezni moje vzplamenila
goreče si, čarobno mi razvila
skrivnosti svete, nema krasotica!

Nikdar čutila moja te desnica,
očesu nikdar nisi se razkrila —
jekleno pa si vendar uklenila
srce moje, o kruta ti devica!

Po tebi te vse moje hrepenenje
drhti, presladke ustnice žareče
poljubil bi, in zabil na življenje.

A v sanjati škrtat mi na uho šepete:
»Vzdrami se! Pravo te odrešenje
v delu je, dokler srce trepeče!«

Pokojni Just se je narodil v Roianu pri Trstu dne 28. dec. 1895. Ljudsko šolo je obiskoval v Gorici, kamor je bil pre-meščen njegov oče za carinskega kontro-lorja. Maturiral je prav ob času, ko je nastal svetovni požar. Študiral je nato pravo v Gradcu, odkoder je bil poklican

v vojake. Šele po preteku 4 let je mogel nadaljevati svoje študije ter je spomladj leta 1919 napravil l. drž. izpit v Zagrebu. Čakajoč na otvoritev slovenske pravniške fakultete v Ljubljani, se je vpisal v filozofsko, istočasno pa je vstopil v drž. službo pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani kot konceptni aspirant.

Dne 6. marca t. l. je bil v gradu do 2. popoldne ter potem od 3.—5. v pri-pravilnem kurzu. Domov prišel je vzel kolo, da se popelje k mami, ki ga je čakala na grobu tete, materine sestre, pri Božjem grobu v Štepanji vasi, da nasadita cvetke na počivališču pokojnice. Med potoma se je oglasil pri prijateljih. Tu ga je zadela nenadoma kap, kateri je podlegel.

Veličasten pogreb je pričal o njegovi prijubljenosti.

Počivaj v miru, zlata duša, ki si do-bivala odrešenje le v delu, dokler ti je drhtelo blagočuteče srce!

žavnih nameščencev bi imel tudi velik moralen uspeh, ker bi pokazali s tem vladi našo moč in disciplino. Če se pa naši glasovi porazgube v različnih strankah, nihče ne ve, da eksistujemo.

Da bodo zastopniki državnih uslužbenecv v raznih zastopstvih kooperirali samo z onimi strankami, ki se boré proti izkoriščanju, tega, mislim, ni treba posebej povdarjati. Da bi se pa že sedaj vezali na to ali ono stranko, najsi ima še tako idealne namene, ni v našem interesu.

O činovniškimi mirovinama.

I.

U ovogodišnjem četvrtom broju ovog lista bijaše štampan članak iz Dubrovnika pod naslovom „O uredjenju činovničkih mirovina“. Taj članak, u kratko rečeno, govoraše o znamenitosti državnih činovnika u državi; o njihovom odnošaju prema njoj i o dužnosti vlade, da ih pristojno uzdržava i za trajanja njihove službe i nakon dovršene službe za njihove starosti; dalje iznošava neka razmišljanja, kojih bi se vlada imala držati pri konačnom uredjenju plaća aktivnih i umirovljenih činovnika; a na koncu pitaše od vlade hitnu i jednaku pomoć za jedne i za druge do tog uredjenja.

Nego na žalost o kakvom definitivnom uredjenju plaća i penzija nema još ni govora. A što se tiče povišice ratnog doplatka ili skupoće — kako li ga drugi nazivlju — umirovljenicima, toliko je nezatna, da se jedva može smatrati kao drugi obročić prve već udijeljene milostinje, a nikako kao radikalni lijek njihovoj očajnoj nevolji. Jer dok je dosad penzija sa relativnim tim doplatkom jedva dostajala umirovljeniku za samu prehranu prvih 9 dana od mjeseca, sada će sa novom povišicom — uza svu njegovu štednju — jedva dostajati za dvanaest dana. A za prehranu ostalih 18 ili 19 dana od mjeseca? ... U ruke božje! Pa u ruke božje i njihovo odijevanje i obuvanje, kad samo za par crevalja jednome članu od obitelji ode cijela mjesečna pensija ... a za odijelo? Za najgore ljetno odijelo jednome članu trebalo da cijela obitelj prespava sve zimske mjeseca, kao gušterice!

I tako na žalost moramo zaključiti, da gospoda, kojoj je povjereno uredjenje plata i doplataka činovničkih, ne može nikako da se uvjeri o ovoj, u ostalom sasvim prostoj istini, biva, da ono što je premalo za aktivna činovnika, bilo kojeg reda, ostaje isto tako premalo i za umirovljenika tog istog reda, dok je živ; ili bistrije da ono što treba za življenje aktivnom činovniku exempli gratia X. reda, to će isto trebati bogme i umirovljeniku to X. reda s istim njegovim uslovima, pa tako dalje sve do najvišeg stepena. Ta svakako i kad bi se baš htjela stvoriti jedna razlika medju potrebama jednih i drugih, doduše, obzirom na to što je starost kud i kamo potrebija i sočne hrane i službe i njega, moralo bi se davati više pensije umirovljenim, nego li plate aktivnim.

Ali naprotiv što sve vidjamo? Vidimo, da su svi umirovljenici držani za parle cijelog činovništva pa i samih poslužnika. I zbilja što se dandanas broji umirovljeni sudac, savjetnik, viši savjetnik, pa i dvorski savjetnik, da ne govorimo o nižim činovnicima —; što umirovljeni profesori i srednjoškolski upravitelji, pa čak i sam nekadašnji dalmatin-

ski namjesnik s njihovim plaćama i doplacima, kad ne dosižu ni polovinu plata njihovih aktivnih kolega? Kad poštarske namještenice primaju više plaće i doplatke od njih? Pa ne samo one, nego i mnogi uredovni poslužnici?!

Bože mili! Ma čemu li onda tako dugo učenje, čemu li više nauke?! A s druge strane što se broji neporočna, savjesna, duga, revna služba čestita čovjeka na korist svoga naroda, prema delovanju sadašnjog poslužnika, koji možda jedva umije čitati i pisati, ali ipak zato što ima dosta maloljetne djece, prima veću platu, nego li umirovljeni profesori i savjetnici? Premda bi se i medju ovim moglo naći više njih, koji imaju još nenamještenih djece... ali punoljetne; sinova ili kćeri, koji su na višim naukama... ili ovim baš ne treba ni hrane, ni odijevanja, ni obuvanja? — Čemu li, ponavljam, toliko učenja, toliko trud i rad u službi svog naroda? Evo čemu: da ih u starost, u ono doba života, kad nijesu više sposobni za rad; kad su mišni počivati i opskrbljeni svim životnim potrebama bez truda i brige provadjati svoje zadnje dane, da ih onda... baš onda pritisne glad i svaka druga oskudica i nevolja do očajnosti; a k tome još najgore poniženje, gledajući da im je mjesto u činovničkoj jerarhiji za samim poslužnicima. Horribile dictu!

Nek se ne misli ipak, da se s svim hoće huliti vlada zato, što se skrbi za maloljetnu djecu svojih poslužnika i činovnika pa i za same poslužnike. To nam nije ni na kraj pameti; nasprotiv izjavljujemo u sve glase, da se potpuno s njom u tome slažemo; jer je to uprav čovječno i pohvalno. Ali zamjeravamo vladi, što se ne skrbi i za punoljetnu još nenamještenu djecu, koja še jošte odgaja i kojoj je još veća potreba. Zamjeravamo još vladi, što nije dosljedna u uredjivanju plata, penzija i doplataka skupoće. Zašto ne postupa sasvim jednako sa umirovljenicima, kako i s aktivnim? Zašto pri odredjivanju doplatka nije držala istu mjeru za sve činovničke redove, na način, da ostane vazda osjetljiva razlika medju pojedinim činovničkim redovima ne samo u naslovima, kojim se ne zadovoljava životnim potrebama, nego u platama, tako, da se u nijednom slučaju ne dogodi to, da n. pr. jedan činovnik desetog reda bude više plaćen, nego li činovnik (aktivni ili umirovljeni) od devetog reda; onaj od devetog više nego jedan osmog itd. sve do kraja? A kamo li da se vidi ova grdna sadašnja pojava, gdje činovnik (u mirovini) sedmog ili šestog reda ima manje plaće od aktivnog poslužnika. To je toliko čudnovata, toliko strašna pojava, koja se kosi s najelemenarnijim načelima pravice, pristojnosti, dostojanstvenosti, činovničke discipline, u koliko mješa u istome snopu poglavara, predsjednika, upravitelja sa nižjim činovnicima, pisarima i poslužnicima; a to naravno vrijedja osim materijalnih interesa ponos i dostojanstvo te uništava posluh i poštovanje mladjih prema starijim!

(Konec prih.)

Brez organizacije in brez stanovskega lista je izboljšanje naših razmer nemogoče!

„Sloga“ in „Samopomoč“.

(Slogašica — moškimi organizacijam.)

48 organizacij, približno 5 tisoč članov, šteje danes osrednja organizacija javnih nameščencev države SHS za Slovenijo.

To je število, ki res imponira in z delom in nastopom tudi lahko kaj doseže. To veliko armado so gledale pred seboj tudi one idealne naše žene, ko so ustvarjale svoje društvo „Sloga“. Žena, ki se je izkazala v vojni tako razumna, praktična in uporabljiva, ni hotela zaostati za možem; stopila je strumno na njegovo stran in hotela s svojim javnim nastopom pokazati, da se hoče tudi ona truditi in boriti z možem vred, da si ustvari lepšo bodočnost. Saj kadar trpi in strada javni nameščenec, trpi in strada z njim vred tudi žena in vsa družina, in onega veselja, ki posije kakor redki solčni žarek v družine javnega nameščenca, je deležna tudi ona z družino.

Iste težnje, isti cilji — posledica vsega torej, da moramo drug drugega podpirati. In to so hotele žene, ko so ustvarjale svojo „Sloga“. Že s tem imenom so hotele pokazati, kakšne hočejo biti v svojem delovanju. Složne, nadstrankarske, skrbeče le za razvoj društva in biti opora druga drugi. Žene javnih nameščencev so danes povprečno oblagodarjene samo z delom in skrbjo ter imajo zelo malo časa, se brigati za javno življenje. Zato je dolžnost vsakega moža, da opozori svojo ženo na ta ali oni društveni pojav, osobito na ono, kar je ženi in njemu samemu v korist.

„Sloga“, društvu žena in vdov j. n. in nameščenk, pa se zdi, da ne kažejo moške organizacije — ne posamezni možje — dovolj pažnje, dovolj zaupanja.

In to hočemo danes pribiti, ker „Sloga“ boli, da se njeno delo omalovažuje, tudi takrat, kadar gre za lastno kožo.

Kaj pa je „Sloga“? povprašujejo nekateri, in vendar je bilo že toliko pisano o tem društvu, da misli človek, da je že nadležen, če ponavlja vedno eno in isto. Ponovi naj se danes le v toliko, da je to društvo našemu javnemu nameščencu resnično potrebno in da je vse delovanje društva le v korist celokupnemu aparatu javnih nameščencev, kakor tudi posamezniku.

Kaj pa je napravilo dosedaj to društvo?

Tukaj je naš odgovor skromen, ko na tiho zašepečemo v odgovor besedico: „Malo — a vendar nekaj.“ — Vsem, skoraj vsem možem pa velja opazka, da mu ovirajo razvoj tudi oni — ko mu ne doprinesejo svojega skromnega deleža, svoje skromne pripomoči. Ako nima društvo primerno število članov, ni mogoče, da bi se razvilo do viška, ki si ga je stavilo za svoj cilj.

Res je to, da je vsak začetek težak — saj to nam je najlepši vzgled naša „Samopomoč“. Koliko razburjanja, rojenega iz zlobe, zavisti in škodoželjnosti, je vzbudila s svojim pojavom! Strah me je še sedaj vseh prerokovanj, ki so bila namenjena „Samopomoči“ in čudim se le, da je vse to krepko prenesla. Cast in hvala jej! Plačevala je vedno le dobro za hudo in šele takrat, ko je prezentirala kup moke, cvebov in rozin, in je klevetničkom zamašila usta z dobro dišečo potico, je ponehalo natolcevanje.

In danes se je povzpela „Samopomoč“ že tako visoko, da lahko pokaže v svojem izložbenem oknu nekdanjim nasprotnikom svojim — celo fige in rožičke. —

So pač časi, da se podi vsakdo rad za trebušno organizacijo. Vsak hoče biti njen član in uživati njene koristi. Društvo „Sloga“ ni tako srečno, da bi nudilo takih ali podobnih užitnih in neposredno uporabnih stvari, a nudi lahko marsikateri prihranek in druge denarne dobrote, katerih ne more vseh objaviti. Le pristopajte pridno društvu: čim bolj boste vi svojo dolžnost vršili, tembolj in tem uspešneje bo tudi društvo vršilo svojo dolžnost.

Zato, na noge, na noge, zaspanci! Več delajte, a manj zabavljajte! Le v pozitivnem delu in resnobni medsebojni podpori je naš spas.

Proč s temo!

Javni nameščenci smo prišli v hude zagate.

Da se nam slabo godi in da se z nami tako postopa, smo sami krivi. Že pod Avstrijo smo molčali in delali to, kar nam je veleval stan. Morda smo si mislili, da je že itak dovolj strank in svetovnih naziranj, čemu naj bi še mi prilivali olja na ogenj poln strasti. Pogrešeno! Kdo je bolj poklican bistriti pojme! Med nami so možke obširnega obzoria. Gotovo jim te težko gledati, kako po nadvladi koprneči politiki naš narod zavalajo. Sama politika, ki ne sloni na znanstveni in moralni podlagi, je ničeva. Zgrabimo za pero, pojdemo med ljudstvo in okrečimo šarlatane! Narodu povejmo resnico! Ko niemu solnce prisije, — še le takrat smemo upati mi, ki zanj delamo, boljših časov.

Smo li res v svobodni državi, kjer sme vsak državljan svoje mnenje označiti? Ne! Naj le poskuša učitelj v šoli z resnico na dan, ali pa na prižnici kaplan: gorje nimam! svet je bil v ognju, kri je tekla v potokih: čisto zastoj! svetovni nazori so ostali isti, in iste stranke ribarilo v motnem kakor pred vojno, narod pa se peha v temi za verižnike, goljufe in roparje! Vrzimo se na podrobno delo: porahimo vsako priliko, da se narod vzbudi, da se otrese priavk in zavajalcev in take baže elementov. V naših vrstah je dosti moči, zato rečem: ven z lučjo, dokler ne prisije dan!

F. J. Š.

Kamen mesto kruha.

Predsedstvo društva poštnih uradnikov in uradnic je bilo dne 11. marca 1920. na deželni vladi in poštarnem ravnateljstvu, da se informira o stanju pragmatiziranja uradništva poštne uprave in o drugih stanovskih zadevah.

Vlada nam je, kakor po navadi naklonjena in je pod gosp. dr. Žerjavom iz zgolj blazohotnosti poslala našo, dne 19. januarja t. l. izročeno resolucijo poštarnemu ravnateljstvu, katero je točno odzovorilo, da priznava naše želje, storiti pa ne more drugega, nego ministrstvu predloge staviti.

Tista vlada, ki je poddržavila vse deželne — med temi seveda tudi boletne urade, nima moči, da bi izposlovala erariziranje razrednih poštnih uradov. Poslanci vseh treh političnih klubov, katerim smo tudi izročali spomenico, pa mol-

če, kakor grobovi, kar si vsi uradniki poštne uprave dobro zapomnite ter to takrat porabite, kadar pridejo volitve!

Že na občnem zboru je omenil predsednik, da nimamo prijateljev, in danes ponavljamo, da smo bolj ko kdaj navezani na stari pregovor: Pomagaj si sam, ako hočeš, da ti bo Bog pomagal!

Da, pomagali si bomo, a zato moramo biti močni, složni in edini in sicer ne samo pri nas temveč v vsej Jugoslaviji. Bratom Srbijancem in Črnogorcem se sicer ne bo potreba bojevati, ker tam ni neerarnih uradov, smo pa popolnoma orepričani, da bodo solidarni z nami in se držali sklepov iz leta 1919.

Pozivljamo torej vse tovariše in tovarišice, da sleherni prijavijo svoj pristop k društvu poštnih uradnikov in uradnic, in naj nihče ne čaka, da ga bomo posebej vabili.

Kadar pa vstopi zadnji plenker v naše vrste, takrat na vedi vlada in vsi, katerim žrtvujemo naša najboljša leta, naše zdravje in našo prostost, da se je uradnik poštne uprave naveličal jerobstva, suženjstva in preziranja. On hoče biti za delo, katerega opravlja menjaje s pragmatičnim tovarišem enako uvrščen, enako plačan in enako spoštovan. Postopa naj se z njim po zasluženju in ne kakor z manj vrednim uslužbencem.

Vedite vi vsi, v katerih rokah leži usoda nas in naših rodbin, da se bomo tudi mi otresli verig, v katerih nas držite vkovane.

Nikar nas pa potem ne zmerjajte, da nismo zvesto vdani državljanji, kajti prosili smo poldrugo leto na vse strani, toda namesto kruha dajete nam kamen!

Vojna odškodnina.

Poznam mnogobrojno družino brez rjuh, brez druge odeje, brez perila, brez potrebne obleke, izvzemši par cap, ki so jih že rešila, ker jih je imela pri begu ravno na sebi. Celo nože, vilice in žlice je vzel vrag. Na slami na tleh leže ubogi ljudje, pogrnejo se s čistimi capami, ki jih imajo po dnevi na sebi. Če niso vsi udje te družini bolni, vsaj polovica pa jih vedno leži. Par smrtnih slučajev je tudi že bilo. Prosim: to je družina lajnega nameščenca s 30. leti službe. Kar je pretrpela med vojno in kako se ji zdi po vojni godi, je težko popisati. Merodajni krogi so bili že večkrat obveščeni, a vse zaman. Gospod urednik, morda veste Vi kaj povedati o tistih aktih o vojni odškodnini, katero so obljubili Nemci pod častno besedo? Morda ve kdo kaj, vsaj tisti tovariši, ki imajo s temi akti opravila. Prosim! Sicer bi se pa lahko pomagalo, če bi se le hotelo. Ako ne moreto Nemci plačati storjene škode, ima naša vlada vse polno pripomočkov. Le dohre volje ni! Kdor je pri topli peči, se lahko grete, kaj njemu mar tuje gorje! Treba bo metle in brezovke.

F. J. Š.

Pozor!

Današnji številki smo priložili za naročnike v Sloveniji, katerim poteče koncem tega meseca četrtletna naročnina, izpolnjene položnice in jih prosimo, da naročnino nemudoma obnove, ker si s tem zagotove neprekinjeno dopošiljanje lista, nam pa olajšajo delo.

Od razposlanih nabiralnih pol se nam jih še velika večina ni vrnila. Povdarjamo,

da teh pol nikakor nismo poslali le na ogled, marveč z namenom, da z njimi pomnožimo vrste naših naročnikov in sobojnikov, ter okrepite naš tiskovni sklad! Če bodo pole težale pozabljene in zaprašene po vseh kotih, kakor se žal dogaja, ne bo uspeha! Uspeh pa je gotov, če le vsak žrtvuje vsaj malo časa za našo skupno stvar. To vidim iz vrnjenih nam nabiralnih pol. Kjer se vsaj eden tovarišev zavzame za stvar, povsod, in naj si je to v še tako majhnih krajih, prinese nam pola po več novih naročnikov in prispevkov za tiskovni sklad. Kjer pa ni nikogar, ki bi hotel delati, tudi uspeha ni nobenega. Zato prosim vnovič vse tovariše, da opuste brezplodno brezbriznost, spravijo nabiralne pole na dan, agitirajo za list in nabirajo naročnike in prispevke za tiskovni sklad. To koristi njim in nam. Le delo rodi uspeh, zato na delo vsi in vsaki! Uprava.

Vestnik.

Osrednja zveza držav. uslužbencev kraljes. va SHS za slov. ozenilje v Ljubljani je imela 17. marca t. l. 28. odborovo sejo v tekočem poslovnem letu. Predsednik g. Lilleg je predvsem podal poročilo o došlih dopisih. Sklenilo se je, da se organizacija korporativno udeleži manifestacijskega spreveda o priliki ustanovitve „Jugoslovanske Matice“. Prečita se dopis „Saveza drž. činovnika i službenika“ v Beogradu, ki ga objavljamo na drugem mestu. Pokrajinski zvezi v Splitu in Sarajevu izražata v svojih dopisih željo, da se čim tesneje strnemo in ustanovimo „Centralni Savez“. Na znanje so se vzeli novi pristopi organizacij kot posameznikov. SJN v Zagrebu ni poslal je oficijalnega poročila. Poročila nekaterih listov o dogodkih o priliki izpusta pritvorjenih funkcionarjev SJN so bila povsem neresnična in tendenciozna. Medtem došla pojasnila prinašamo v današnji številki. — Odsek za službeno pragmatiko naj prične z inter. živnim delom. Vloge organizacij, tičeče se raznih službenih prilik, se bodo pri izdelavi službene pragmatike upoštevale in spravile v sklad z izražanimi željami. Prečitajo se premenjena pravila. Končno besedilo se bo redigiralo na prihodnji seji, nakar se bodo predložila občnemu zboru, ki se vrši meseca aprila, v odobritev. Po spremembi bodo mogle biti v osrednji zvezi včlanjene le strokovne organizacije; posameznikov zveza neposredno ne bo sprejemala. Za sedaj včlanjene posamezne člane se bo joločil rok, v katerem morajo pristopiti kakor obstoječi organizaciji ali pa si osnovati lastno, n. pr. upokojenci itd. — Ker sedanje doklade z ozirom na dnevno naraščajočo draginjo ne zadoščajo, povzame njemu doklad pa dospe vedno prepozno, bo treba vplivati na vlado, da z enérgično roko zaustavi naraščanje. Nam ni do papirnatih novcev, pač pa da se moremo prehranjevati. Vlada naj nam preskrbi po primerni ceni živil, oblačil itd. — G. Sterletova je poročala o delovanju in smotru „Sloga“ ter o dosedanjih uspehih te važne ženske organizacije glede popustov pri raznih zavodih, trgovcih itd., katerih imena se bodo objavljala v „Našem Glasu“ ter pozivljala, da se vse soproge javnih nameščencev včlanijo v „Sloga“. Glede definitivnega nameščenja pomožnih slug bodeta osebno intervenirala društveni predsednik in odb. Zorko pri delegatu ministrstva financ. — Da se naše stanovsko glasilo gmotno podpre,

da se vsi javni nameščenci zavedo pomena in koristi organizacij — ker le močne organizacije so naše edino orožje v svrhu zadovoljive dosege naših stanovskih interesov — se je predlagalo, da se sprejme v spremenjena pravila obligatorično naročbo strokovnega glasila za vse člane včlanjenih organizacij. O predlogu se bo sklepalo na prihodnji seji. Le na ta način se bodo temni pojmi o potrebi organizacij razbistrili. Obligatorično naročitev je že sklenilo društvo mag. pom. uradnikov in oficijantov v Ljubljani, kar naj služi ostalim organizacijam v vzpodbudo in vzgled. Uspeh je najlažje doseči s povišanjem članarine. Urednik „Našega Glasa“ le končno pozval vse zastopnike včlanjenih organizacij, da opozore svoje člane na strokovne doneske v strokovnem glasilu. Urednik ne more pisati za organizacije, ker mu stremjenja niso dovolj znana, in od dopisnikov je odvisno, je li „N. G.“ tudi slovenski, ali pa večinoma srbskohrvaški. Poročajte — in „N. G.“ bo tak, kakor si ga želite! Brez nič pa ostane nič. —

Sodnim poduradnikom in slugam v vednost. Ministrstvo pravde v Beogradu je z odlokom z dne 13. 2. 1920 v zadevi spomenice ljubljanskih poduradnikov in slug, s katero so zaprosili, da se imenujejo poduradniki in sluga z izpitom za uradnike XI. činovnega razreda in sluga, ki služijo nad 3 leta, za poduradnike, sporočilo, da za enkrat ne more ničesar ukreniti. Torej za enkrat nič drugega, kakor da naj poduradniki in sluga, ki so sposobni opravljati uradniške posle, le še nadalje opravljajo svoje delo kakor dosedaj.

V Avstriji izhajajoči strokovni list »Justiz« sodnih uslužbencev piše, da je enak predlog v budgetnem odseku: sodni poduradniki naj se imenujejo za izvrševalne uradnike. Ta predlog bo sprejet ozir. postane zakon. Pri nas pa gre vse počasi in za nižje uslužbenca pač ni časa. Že decembra 1919 smo prosili za zvišanje pristojbin izvrševalnih organov in tudi za kazenske dostavitve. Rešitve še ni in je tudi ne bo še kmalu: — mogoče pride ob sv. Nikoli.

Mesto ravnatelja v Rogoški Slatini v VI. plač. razredu ni bilo razpisano. Glede na delokrog tega, z državno-gospodarskega pa tudi z narodno-političnega stališča važnega službenega mesta se sme od pristojne državne uprave pač zahtevati, da v Rogoško Slatino za ravnatelja ne pride kak protežiranec. Vsekakor spada na to mesto resničen veščak in posebno radi tamkajšnjih kraljevno-političnih razmer tudi narodno zaveden človek.

Naopako mjerilo. Dok su drugi državni činovnici dobili za mjesece prosinac, siječani i vellaču 110, 100, 90 itd. %tne dodatke na dodatke na skupoću, koje ne budu vraćali, dotle smo mi učitelji dobili 50%tni predujam na račun novih plaća, koje još niti ne uživamo. Dakle mi ćemo morati vraćati.

Dok nismo bili državni, nismo imali prava na nikakove predujme i doplatke, po gotovo ne na one, koji su se otdisivali; a sada, kada smo državni, opet moramo biti nekakova iznimka.

Pučko učitelstvo je sigurno za vrijeme rata, pa sve do 1. prosinca 1919. najviše stradalo, jer je uživalo do smišnosti malena beriva, a uza to nije bilo na nikakovim vrelima, gdje bi se moglo onako nuzgredno okrpiti. A strada i sada, jer

le ostalo zolo i boso, pa nezna, hoće li sada nabavljati odiela i obuće, ili će dodatke izdavati za živežne namirnice. Stoga bi bilo u redu i pravedno, da mu se taj 50%tni predujam otpiše.

Volisi v zemljiško knjigo Oktav form. 58 strani. Spisal in založil A. Spende, ravnatelj zemljiške knjige pri deželnem sodišču v Ljubljani. Poljudno pisana knjiga pripravna in potrebna ne le za sodniško osebo, temveč tudi za notarske in odvetniške pisarne, denarne zavode itd. Cena 9 K. po pošti 10 K. Plača se lahko po položnici, ki bode pridiana ali po nakaznici nanrej. Naročba potom dopisnice na pisatelja.

Društvo drž. uslužbencev kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev za slovensko ozemlje prosi ponovno vse včlanjene organizacije, da pošljejo tajništvu nove alfabetično urejene članske sezname. Podlaga naj jim bo sedanjí stalež članov. Posebej naj se navedejo izstopivši in umrli člani. One člane, ki še niso prejeli članskih izkaznic, je v seznamu označiti. Zadnjemu pozivu se dosedaj niti ena pe tina organizacij ni odzvala. Ker povzročajo točna evidenca mnogo truda, upamo, da ponovni apel ne ostane brez odmeva.

Tajništvo.

Poštne oficijantke se bodo po zagotovilu gospoda direktorja pošt in brzojavov za Slovenijo sprejemale v prometni tečaj pod istimi pogoji kakor njih moški tovariši. Pričetek je že izvršen. Pri sprejemu se bode v prvi vrsti oziralo na predpisano službeno dobo, kvalifikacijo in šolsko izobrazbo. Tovarišice s srednješolsko ali enakovredno maturo se lahko sprejmejo v tečaj brez dovršenih predpisanih službenih let.

Dopusti uradništva poštne uprave. Poštno ravnateljstvo v Ljubljani je prošnji društva poštних uradnikov in uradnic ugodilo ter določilo za tekoče leto sledeče dopuste: do 15 službenih let 14 dni, od 15 do 21 let — 3 tedne in z več službenimi leti 4 tedne. Uradni predstojniki naj takoj vpošleho v uradnem listu št. 23 iz leta 1914. poštne ravnateljstva v Trstu predpisane izkaze poštne ravnateljstvu v Ljubljani.

Precešnja porcija naše malomarnosti — četudi le posredno — se zrcali v sledečem dejstvu: Pred nekoliko dnevi sem imel opraviti v Ljubljani. O tej priliki sem šel tudi v ljubljansko kavarno, kamor zahajalo po večini javni nameščenci. Kot človeku, ki mu je za uspevanje vsake naših stanovskih ustanov, sem zahteval od natakarja, da mi postreže z zadnjo številko »Našega Glasa«. Brhki mladenič mi je odgovoril, da kavarna nam ni naročena. Prav neprijetno me je dirnil ta odgovor. Niti eden tolkih stalnih gostov iz naših vrst našbrže še ni zahteval, da se naroči kavarnar na naš list. Tovariši! To daje mnogo misliti o naši stanovski zavednosti. Bojim se, da našbrže tudi po drugih večjih kavarnah in javnih lokalih, kamor zahajalo naši ljudje ni dosti bolje! Vzdravimo se! Zahtevamo »Naš Glas« v vseh javnih lokalih! S tem ne podpremo našega glasila le gmotno, ampak predvsem zainteresiramo tudi širšo javnost za naša stremjenja! Ne le v krogu svojih tovarišev agitirajmo zani in zbirajmo tiskovni novac; tudi med drugimi sloji naj odmeva »Naš Glas!« Zbudimo se, tovariši in tovarišice, iz dolgega spanja! S praz-

nim besedičenjem brez lastnega, smotrenega in energičnega delovanja bomo ostali pozabljeni in osamljeni! Končno prosim, da uprava »Našega Glasa« obljavi vse javne lokale, ki so naročeni na naše glasilo, ter jih priporoča provincijalcem v obisk. Z odličnim spoštovanjem Vaš naročnik M. N. z dežele.

Edino strokovno organizirani javni nameščenci more postati posredno član »Osrednje zveze«. Tako spremembo je predlagal odsek za društvena pravila v osrednjem društvu. To je pravilno načelo. Nađejati se je, da v kratkem se vršeči občni zbor tej spremembi soglasno pritrdi. Odsek se je postavil na stališče, da naj tvorijo »Osrednjo Zvezo« — tako se naj v prihodnje imenuje naše osrednje društvo — ker je bilo sedanje zvanje: Društvo drž. uslužbencev kraljestva SHS za slov. ozemlje presplošno in je naziv dovedel tudi k neljubim pomotam — vse strokovne organizacije javnih nameščencev v Sloveniji. Koga je šteti javnim nameščencem, bo določeno v spremenjenem pravilniku. Edino strokovne organizacije javnih nameščencev bodo mogle postati članice »Osrednje zveze«, kar je povsem odobravati. Tako bo možno postaviti posamne organizacije in »Osrednjo Zvezo« na trdno in zdravo podlago. S tem se okrepe v prvi vrsti posamne organizacije; močne organizacije pa so trdna podlaga »Zvezi«. Ne izdajamo nikake tajnosti, da je bilo po dosedanjih pravilih marsikomu omogočeno, da se je neposredno organiziral pri osrednjem društvu, kar bo v prihodnje izključeno. Mnogo je bilo med temi organiziranci takih, za kojih stroko obstoja organizacija, a se ji iz osebnih ali drugih malenkostnih razlogov niso hoteli pridružiti. S tem je bila dotična skupina močno oškodovana. Drugi se zopet iz komoditete niso hoteli strokovno organizirati. Te je treba prisiliti, da se celotno organizirajo, oziroma se pridružijo obstoječim najbliže jim stoječim organizacijam. Največje število neposredno pri osrednjem društvu organiziranih pa tvorijo tisti, ki so se šele organizirali, da so mogli biti deležni dobrot naših gospodarskih združenj »Samopomoči«. Teh ni prinesla v naše vrste stanovska zavednost niti smisel za strokovne organizacije, temveč edino — trebušna organizacija, ker jih le-ta sprejme med svoje člane, če so organizirani. Bila je prava neslada jih opazovati, kako hitro so dobili smisel za naše organizacije, čim smo si ustanovili »Samopomoč«. V naše okrilje jih niso mogla prignati razna važna stanovska vprašanja, niti zavednost, niti kolegijalnost, temveč šele — želodec. Te čednosti jim gotovo ne morejo služiti v posebno dlko. Priporočamo vsem našim ustanovam, i izven Ljubljane, da si vzamejo za načelo, da more biti deležen gmotnih koristi gospodarskih ustanov organizacij edino tisti, ki se povsem zaveda stanovskih dolžnosti, tisti, ki je strokovno organiziran. V ta namen je potrebno, da se vsako leto najmanj dvakrat preizkusi, če je vsak član gospodarskih ustanov tudi dejanski strokovno organiziran v naših organizacijah. Nastane sedaj vprašanje, kaj naj se zgodi s takimi organiziranci, ki so preko stanovskih organizacij vstopili v osrednje društvo ter po premen. pravilih ne morejo in ne smejo biti neposredni člani »Osrednje Zveze«. Mišljenja smo, da jim le po odobrenju novega pravilnika dati kratek rok enega do dveh mesecev, tekom katerega naj se pri-

klopiti že obstoječim organizacijam ozir-
si osnuje lastne bodisi v obliki teh bo-
disi v klubih. Po določenem roku ne sme
biti nihče več neposreden član osrednjega
društva. Ako se do tedaj še niso priglasili
vsi k članom str. organizacij oz. ustano-
vili lastnih, je postopati brezobzirno. Od-
pust iz „Osr. Zv.“ je po tem roku samo-
obsebi že po doteklem roku izvršen; iz-
ključitev iz gospodarske zadruge pa je na-
to naravna posledica dejstva, ker ni več
organiziran. Ta razlog se nam zdi vsega
uvaževanja in pozornosti vreden. Nikakor
ne gre dopuščati, da bi bil tudi en neorga-
niziranec deležen gospodarskih ugodnosti,
ki jih je ustanovila skupna organizirana
moč. Na to okolnost polagamo največjo
važnost; uprave naših strokovnih ter go-
spodarskih organizacij moralo biti vedno
v naložnem stiku, delati roko v roki. Le če
bomo na to podlago in v tem smislu zidali
našo stavbo, mora postati trdna, močna in
nepremagljiva. In to je naša naliskrenejša
želja!

I. V.

Društvo upokojencev, kje si? Prejeli
smo: Slavno uredništvo! Prosim vljudno,
naznanite mi, ieli obstoji v Ljubljani dru-
štvo upokojencev, ali je združeno z dru-
štvom državnih nameščencev, ker name-
ravajo vsi tukajšnji upokojenci vstopiti v
eno ali drugo društvo. Za vljudni odgo-
vor prosim prej ko mogoče. Z odličnim
spoštovanjem T. T., okrajni gozdar v p.
Na to vprašanje odgovarja naše dru-
štvo: V Ljubljani obstoji društvo upoko-
jencev. Ni pa z našo organizacijo v nika-
kem stiku, niti nam ni znano njegovo
oficijalno ime in naslov.

G. T. ne moremo od tu obvestiti, ker
nam ni znano njegovo bivališče. Za: Dru-
štvo drž. uslužbencev kraljestva Srbov,
Hrvatov in Slovencev za slovensko
ozemlje: Lilleg, t. č. predsednik, Ivo
Verbič, odbornik.

Tovarišem v Mariboru. Pod tem na-
slovom je izšla dne 26. februarja t. l. v
8. številki „Našega Glasa“ notica zaradi
nekorektnega postopanja od strani tova-
rišev v Mariboru. Notica je zadela v
živo. Naperjena pa ni bila proti nobeni
osebi in žaliti koga nisem hotel. V notici
sem povedal le to, kar se mi je poročalo
iz Maribora. Posledica te notice je bila,
da sem dobil od tovarišev v Mariboru
neko resolucijo in zraven še pretilno
pismo, da naj notico prekličem, ker sicer
pride do javnih izgrediv. Kaj naj pome-
njajo te pretnje in kaj mislijo tovariši
z besedami „javni izgredi“, mi je neum-
ljivo. Kaj naj tedaj prekličem, če v reso-
luciji sami priznavate, da imate korespon-
denco še vedno z nemškimi društvi na
Dunaju in v Brnu? — Mislim, da sem
poročal po Vašem priznanju golo resnico.
— Kot predsednik društva državnih
uslužbencev sem storil le svojo dolžnost,
če žigosam nekorektni nastop tovarišev
iz Slovenije. Nisem za to, da bi sejal pre-
pir v naše vrste, a preklical pa tudi ne
bom ničesar. Ako imajo mariborski tova-
riši kaj odvrniti, jim je na razpolago
„Naš Glas“, v katerem mi lahko javno
povedo, kaj da jim ni prav. Zorko.

Splošne krajevne organizacije. Od-
sek za premembo društvenih pravil je v
novem pravilniku predlagal nov člen
glede splošnih krajevnih organizacij s sle-
dečim besedilom: „V večjih krajih izven
Ljubljane naj se osnujejo splošne krajev-
ne organizacije vseh javnih nameščen-
cev dotičnega okoliša. Namen teh orga-
nizacij je vzdržavati vez med „Osrednjo

zvezo“ na eni in strokovnimi organizaci-
jami ter posamezniki na drugi strani.
Te organizacije pa so zastopane v
„Osrednji zvezi“ le po delegatih posa-
meznih strokovnih organizacij. — Osred-
nja zveza stremi za tem, da obstoja za
vsako stroko javnih nameščencev v Slo-
veniji le po ena skupna organizacija, da
se stremjenja ne križajo. Osrednja zveza
naj podpira take krajevne organizacije z
navodili in poročili. Tako predlog, o ka-
terem bo sklepala prihodnja odborova
seja; končno pa prihodnji občni zbor. Iz-
kušnja nas uči, da stanovskim zadevam
ni na korist, če obstoja več organizacij
ene in iste stroke. Nameščence z enakimi
dolžnostmi in enakimi pravicami naj
sprejme pod svoje okrilje le ena stro-
kovna organizacija širom Slovenije. Posa-
mne organizacije naj se pa združijo
pod praporom „Osrednje Zveze“. Le na
tej organizacijski podlagi nam je uspeh
zasiguran. — Ker ima pa večina strokov-
nih organizacij svoj sedež v Ljubljani ter
je želeli, da so i člani na deželi o vseh
korakih posamnih organizacij kot zveze
povsem informirani, zato je potrebno, da
se ustanove v vsakem večjem kraju za
vse organizirane jav. nameščence spliš-
ne krajevne organizacije, ki dobe potreb-
na obvestila tako od centrale kot stro-
kovnih organizacij, obratno se pa kra-
jevne organizacije obračajo na centralo
kot na posamezne organizacije s pred-
logi in nasveti. Za tolmačenje naših za-
dev naj nam predvsem služi tudi naše
stanovsko glasilo. Stanovska dolžnost pa
kliče vsakega organiziranega nameščenca,
da je njegov naročnik in sotrudnik!

V.

U nedeljo, dne 29. februarja 1920. odr-
žana je u Beogradu osnivačka skupština
»Saveza državnih činovnika
i službenika« za teritorij biv-
še kraljevine Srbije, na kojoj su
usvojena pravila te izabran upravni i nad-
zorni odbor sa Milanom J. Andonovićem,
prof. univerziteta kao predsednikom na
čelu. O osnutku toga »Saveza« obavi-
le je novo izabrani odbor sve slične
organizacije i saveze u čitavom kra-
ljestvu.

Savez drž. činovnika i službenika u
Beogradu je pod br. 6 z dne 7. marca t. l.
poslal osrednjemu društvu sledeči dopis:
»Savezu javnih nameštenika u Ljubljani«. Upravnom odboru »Saveza drž. činov-
nika i službenika u Beogradu« čast je sa-
opštiti tome Savezu, da je u nedelju 29. fe-
bruara t. g. održana osnivačka skupština
Saveza D. Č. i S. u Beogradu, na kojoj su
usvojena pravila i izabran upravni i nad-
zorni odbor Saveza. — Na svojoj sednici
održanoj 5. marta t. g. upravni se odbor
ovako konstituirao: preds. Milan J. An-
donović profesor univerziteta, prvi pod-
predsednik Toma Jovanović, kontrolor
min. pošte i telegrafa, drugi podpreds.
dr. Mihailo Jovanović, načelnik min. fi-
nancija, prvi sekretar Steva Stojanović,
sekretar min za agrarne reforme, drugi
sekretar Milan Dilber, pisar min. pravde,
prvi blagajnik dr. Ferdo Prenti, načelnik
min. financije, drugi blagajnik Jovan Ke-
šelić, šef prodaje uprave monopola;
odbornici: dr. Sreto Kuželi, inšpektor min.
za socialnu politiku, Čedomir Mladenović,
inšpektor min. gradjevine, Relja Čabrčić,
geolog min. šuma i rudnika i Miloš Tre-
binjac, gimn. profesor. Pored izrade svoje
organizac. na teritoriju bivše kra-
ljevine Srbije, Crne Gore i Volvodine, gde

ie činovništvo u opšte ostalo do sada ne-
organizovano, upravni odbor smatra, da
mu je jedna od najprečih dužnosti, da pri-
stupi predradnjama za osnivanje Centr.
Saveza drž. činovnika i službenika za
celo kraljestvo, i računa da će u tome Sa-
vezu naći oduševljena i iskusna saradnika
u ovome radu, pa veća sada očekuje kon-
kretne predloge u tome smislu. Uz bratski
pozdrav priinite uverenje našeg odličnog
poštovanja. Predsednik: N. profesor M. J.
Andonović, sekretar: Steva Stojanović.
— Z ozirom na predstojeći zelo simpa-
tični dopis je društv odbor v svoji seji 17.
t. m. sklenil, da stopimo s Savez. v Beo-
gradu čimpreje v stik; kooperativno skle-
nimo, čim se seznanimo s stremljenji Sa-
veza. Živeli srbilanski kolegi!

**Lastne bolniške in pogrebne bla-
gajne** bi bile za javne nameščence veli-
kega pomena. Kakor nam je nujno in ne-
obhodno potrebna močna stanovska or-
ganizacija, financijalno dobro podprte go-
spodarske ustanove, enako važnost mo-
ramo polagati na ustanovitev raznih dru-
gih socialnih ustanov in ugodnosti. Vsak
stan je že tudi v tem pogl. več ali manj
organiziran. Če pa pogledamo med naše
vrste, se nam zdi, da životarimo uprav
po robinzonsko. Ako javni nameščenec
ali kak član njegove družine oboli, treba
plačati visoke zdravniške honorarje kot
kakemu vojnemu dobičkarju ali veriž-
niku; v bolnici zopet iste dobrote, v
zdraviliščih itd. nismo nič na boljem. Za-
to bodi naša naloga, da si poleg znatnih
ugodnosti zagotovimo s posebnimi do-
neski potrebne fondе, iz katerih morejo
člani v primerih bolelosti, v smrtnih slu-
čajih itd. na podlagi javnega pravilnika
po potrebi izvanredne izdatke kriti. Že-
limo, da i to v doglednem času uresni-
čimo. Seveda je pa za izvedbo takih pre-
potrebnih načrtov treba tudi požrtvoval-
nih delavcev. Teh nam je po dosedanjih
izkušnjah v pre mnogih primerih primanj-
kovalo. Nadejamo se, da bo vsakdo drago
volje po svojih močeh in zmožnostih po-
magal pri naših stavbah! Naloga bodoče
„Osrednje zveze“ pa je, da se omenjenih
ter drugih perečih socialnih vprašanj z
vso energijo loti in čimpreje udelejuje.

—č.

Obligatorična naročitev na „Naš
Glas“. Na drugem mestu poročamo o
predlogu, ki je bil stavljen na odborovi
seji 17. t. m. ter da se bo o njem sklepalo
na prihodnji seji. Priporočamo ga vsem
našim organizacijam v uvaževanje in
razmišljanje. Mislimo, da le na ta način
bo vsak poedinec podrobno poučen o de-
lovanju organizacij, le tako se bo ideja
in potreba organizacij razširila in okre-
pila tudi pri tistih, ki gledajo na organi-
zacije od zgoraj in ki jih poznajo le v po-
trebi. Vsakdo se mora zavedati, da je
edino organizacija ona pot, ki nas vodi do
cilja. Ne zabavljanje na organizacije, pač
pa resno in smotreno delovanje v njih
nas dovede do uspehov! Na vse dosedaj
še neorganizirane žlane apeliramo, da
prenehajo z življenjem „troto“ ter se
tesno oklenejo stanovskih organizacij!
Vse organizacije pa pozivljamo, da ob-
javljajo svoje stanovske zadeve edino v
našem strokovnem glasilu „Naš Glas“, ki
naj odmeva od najvišjega uradnika do
zadnjega sluge!

V informativne svrhe bi bilo želeli,
da se vsi važnejši dogodki in sklepi v
centralnem društvu objavljajo v strokov-
nem glasilu. Tako bomo tudi vsi, ki smo
nameščeni izven Ljubljane, poučeni o sta-

nju naših težnj. Na ta način je pa tudi edino mogoče, da podamo potrebne nasvete, predloge in inicijative. Bodimo odkriti! Posamne strok. organizacije ne morejo članov o važnejših strokovnih zadevah obveščati. Zato smo na deželi povečini malo ali pa nič informirani. V osrednjem društvu so z malimi izjemami najbrže včlanjene vse strokovne organizacije javnih nameštencev, kar je edino pravilno. Le močna skupna organizacija more dati našim upravičenim zahtevam tisti poudarek, ki je na mestu. Posamne strokovne organizacije so za akcije širšega in splošnega pomena preslabe. — Mišljenja smo, da naj se iz navedenih razlogov vse važne stanovske zadeve obelodanijo v strokovnem glasilu „Naš Glas“; v prvi vrsti pa da se objavljajo vsi važni sklepi skupnega odbora. S tem bo doseženo predvsem: informacija vseh članov ter poglobljena ideja o potrebi in smotru naših organizacij. Vseh nas pa, ki se že zavedamo velikega pomena organizacij, je dolžnost, da smo vsi brez izjeme naročniki strokovnega glasila, po po zmoža, tudi njegovi sotrudniki. Brezbrižnost in komodnost nista na mestu! „Trotoštvo“ naj izgine iz naših vrst! Po reku: Vsi za enoga, eden za vse! se trdno oklenimo lastnih strokovnih organizacij; le v tem geslu je naša bodočnost! Na nas vseh pa je, da si jo čimpreje priborimo; borba je pa možna edino potom organizacij, ker posamezno mora vsak podležiti! Nastopivša vigred naj prinese tudi v naše vrste nebroj delavnih in požrtvovalnih tovarišev! Z novo pomladjo naj pričnejo i naše ideje cveteti in se udejstvovati, da bo dozorel zaželjeni sad!

Orednja zveza v Ljubljani ima svojo prihodnjo sejo v sredo, 31. marca ob 8. zvečer v običajnem lokal. Potrebna je polnoštevilna udeležba vseh gg. odbornikov, da določimo končno besedilo premenjenega pravilnika in da se zedinimo glede kandidatne liste. Vrhtega je rešiti več tekočih nujnih zadev, predvsem pa je treba, da končno določimo dan občnega zbora. Lilleg.

„Samopomoč“ v Ljubljani kupuje vsakovrstna živila in druge potrebščine v vsaki množini. Tovariši se prosijo, da dozvedeje po takem blazu in posredujejo v prilog zavoda, ki deluje v korist vsem javnim nameštencem. O zalozah, oziroma ponudbah naj se poroča naravnost „Samopomoči“ v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5, ki poravnava radevolje vse stroške.

Savez javnih nameštenika za Bosno i Hercegovinu obdržavao je svoju prvu skupštinu na 25. januara 1920 te između ostaloga izabrao odbor i predsjednika gosp. Milana Čukovića, direktora velike gimnazije u Sarajevu.

Iz Saveza javnih nameštenika hrvatske i Slavonije.

L

Uspostava Saveza javnih nameštenika Hrvatske i Slavonije.

Kao odgovor na rezoluciju, stvorenu na skupštini javnih nameštenika održanoj dne 29. februara o. g. primio je g. dr. Viktor Benković u prepisu sljedeću odluku:

Ban hrvatske i Slavonije, Br. 3951 od 1920., Kr. redarstvenom povjereništvu u Zagrebu.

Dr. Viktor Benković gradski tajnik u Zagrebu kao predsjedatelj i Marko Mlinarić, kr. vladin računarski asistent, kao bilježnik, podnijeli su ovamo rezoluciju, prihvaćenu na skupštini javnih nameštenika u Zagrebu dne 29. veljače 1920., kojim se moli uspostava »Saveza javnih nameštenika u Zagrebu«, razvrgnutog ovdješnjom uredbom od 28. decembra 1919, br. 15.173. pr.

Uvažujući ovu molbu dozvoljava se uspostava i daljni nastavak djelovanja navedenog »Saveza javnih nameštenika u Zagrebu« prema stanju stvari, koje je postojalo prije razvrgnuća, i prema pravilima, potvrđenima po Kr. hrv. slav. zemaljskoj vladi, odjelu za unutarnje poslove od 21. februara 1919, br. 5245.

Usljed toga se podjednako narediše, da se ovako uspostavljenom »Savezu javnih nameštenika u Zagrebu« zapisnički povrati sva imovina i svi snisi, koje je to Kr. redarstveno povjereništvo u zmislu w. alineje citirane ovdasnje naredbe preuzelo.

Što se Kr. redarstvenom povjereništvu znanja i daljnijeg uradovanja radi priobćuje time, da priloženi pod a) ovim riješenjem suglasni odpravak dostavi uz potvrdu »Savezu javnih nameštenika u Zagrebu« na ruke njegovog predsjednika dra. Viktora Benkovića, gradskog tajnika u Zagrebu.

U Zagrebu dne 9. marca 1920.

Za bana:
Dr. Potočnjak v. r.

Ovako je banskom naredbom ukinuta protuzakonita naredba predjašnjeg bana dr Tomljanovića.

Savez je ponovno time uspostavljen, te nastavlja svoje djelovanje v onom smislu i opsegu, u kojem je to prije razvrgnuća činio.

Biro Saveza već radi u istim prostorijama, u kojima i prije, naime u Zagrebu, Frankopanska ul. br. 2. I. kat. telefon 10—02.

Molimo kotarske skupine te pojedine članove, da se u svim pitanjima orga-

nizacije, kao i u ostalim stvarima, kao i prije, obraćaju na našu adresu.

Poziv na uplatu članarine.

Pozivamo sve organizovane kotarske skupine, da nam u najkraćem roku pošalju tačne obračune o uplaćenju članarini za god. 1919.

Zaostalu članarinu neka odmah šalju na našu adresu. Članovi u ovim kotarovima, gdje još kot. skupine nisu organizovane neka članarinu odmah šalju izravno na nas.

Zalosna je činjenica, da su neke kotarske skupine još u velikom zaostanku sa članarinom a isto i pojedini članovi. Dužnost je svakog člana javnog nameštenika, da tačno plaća članarinu, na plaćenje koje se je obvezao, kad je stupio u Savez.

Vodstvo »Saveza« učinilo je u razmierno kratkom vremenu svog djelovanja mnogo za javno namešteničtvo: a kad bi svi članovi vršeci tačno svoje članske dužnosti vodstvu pružili dovoljno materijalnih sredstava, dalo bi se učiniti i više. Apeliramo i ovom zgodom na sve drugove, da vrše svoje dužnosti i da tačno plaćaju članarinu, jer će vodstvo moći u svakom pogledu, da izvrši svoj zadatak, ako bude imalo dovoljno materijalnih sredstava na raspolaganje, da uzmogne uzdržavati potrebit biro, nabavljati potrebne tiskanice, poduzimati u svrhu organizacije i agitacije potrebna putovanja itd. itd.

Novi član S. J. N.

Odmah nakon uspostave S. J. N. pristupio je kao prvi novi član »Saveza« povjerenik za unutarnje poslove g. dr. Franko Potočnjak, G. dr. Potočnjak je prvi hrvatski podban, koji se je kod nas začlanio. Konstatujući tu činjenicu nadamo se, da u najkraće vrijeme ne će biti ni jednog javnog nameštenika diljem cijele Hrvatske i Slavonije, niti od onih najviših — a ni najnižih, koji ne bi bio članom S. J. N.

† Josip Bevc. Nenadoma je umrl g. Jos. Bevc, predsjednik društva mag. nižijih nameštencev, šele 44 let star. Pokojnik je bil vzorno delaven v vseh naših organizacijah ter je koristi svojih tovarišev posvećal ves svoj svobodni čas. Čast spominu Jos. Bevca!

F. Čuden
LJUBLJANA
Črošernova ul. 1.

Največja bogata zaloga srebra in zlata. Primerna darila: ženitov, birmanska, krsna i. t. d. Vsa popravila se v lastni delavnici popravljajo.

Kavarna „Central“
19-3
se priporoča za mnogo-brojen obisk. Pristna kava, cena in solidna postrežba.
Stefan Miholič, kavarnar
Ljubljana - Sv. Petra nasip.

Drogerija „ADRIJA“
Fotomanufaktura
22-3 Parfumerija
B. Čvančara
Ljubljana, Selenburgova ul. 5.

A. Mihelič, Ljubljana
Selenburgova ulica 1.
15-3
Trgovina sščetinastimi izdelki. Galanterija in parfumerija. Edina zaloga jugoslovanskih
K V A R T
k a k o r
tarok,
marijaš, whist, „primorka“.

Prva ugoslovanska zlatarska delavnica
Alojzij Fuchs — Selenburgova ul. 6.
Kupujem staro **zlato in srebro** po najvišjih cenah, priporočam velike zaloge zlatnine, srebrnine, ur, briljantov itd. — Vsa popravila in nova dale se izvršujejo v lastni delavnici točno in solidno. — Kupujem staro zlato in srebro, istotako briljante in diamante.
20-3
!! Naročajte „Naš Glas“ !!

Modni salon Stuchly - Maške LJUBLJANA,

Židovska ul. 3, Dvorski trg 1.
Priporočamo veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov, čepic in stannikov za dame in deklice.
Popravila tečaj in cene. Žalni klobuki vedno v zalogi.

Najstarejša spedijska trdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana spedijska pisarna Ljubljana

Podjetje za prevažanje blaga juž. železnice. Brzovozni in tovorni nabiralni promet iz in v Avstrijo. Zaccarinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s poseb. zaprtimi kabinami za pohištvo. Brzjavni: Ranzinger. 24-2 Interurban telefon 60

Proti: sladkorni bolezni, bolezni jeter in ledic, oteklini želodca in čreves, kroničnemu katarisu želodca in čreves, želodčnemu kamenu, hemeroidom in bolezni mehurja, putiki in debelosti, je najbolše sredstvo naravna zdravilna mineralna voda „rogaška slatina“.

Rogaška slatina

največje in najmodernejšo zdravilišče v Jugoslaviji, hidrotterapija, elektroterapija, inhalatorij, gijmnastika za zdravljenje, kopeli z ogljikovo kislino, solne, smrečne, parne, zračne, solne kopeli in kopeli z vročim zrakom.

Vojaška godba (42 moških, med njimi absolvirani konservatoristi). Za vsakovrstne zabave je preskrbljeno kakor v najvišjih svetovnih zdraviliščih. Unetniški koncerti, tombola, plesni venčini, gledališke predstave, kino, izleti itd. — Sezija od 1. maja do 15. oktobra 1920.

RAVNATELSTVO.

17-3

Drogerija "I. C. Kotar,"
Ljubljana,
Wolfova ul. 3.
Fotomanufaktura
3-6

... SPECIJALNA TRGOVINA ...
Z JUVELI, ZLATNINO IN URAMI

LUD. CERNE
LJUBLJANA,
WOLFOVA ULICA 3. 16-3

Priporočila se trdka 4-6

Jos. Petelinc

trgovina z galanterijskim in modnim blagom, zaloga čivalnih strojev in njih posameznih delov.

Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

Vzajemno podp. društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Posojila na osebni kredit: 6% — Posojila na hipoteko: 5 1/2% — Mesečna odplačila. Ranžijaka posojila na več let; mali vračevalni obroki. — Pisarna: Kongresni trg 19.

Uradne ure od 1. do 12. ure. — Prospe čti brezplačno na razpolago. — Rezerva zakladi nad 500.000 K. — Hranilne vloge 3 1/2%.

„Balkan“ trgovska, spedijska in komisijska d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.

Mednarodni prevozi. Spedicije vseh vrst. Zaccarinjenje. Selitve. Nabiralni vozi na vse strani. Javno skladišče z lastnim železniškim tirom. Reekspedicije itd. itd.

Brzjavni: „BALKANSPED“. Interurban telefon 366.

10-4

BARVA ■■■ KEMIČNO ■■■ ČISTI

vsakovrstno blago, obleko 18-3

PERE domače perilo (pošilja po isto na dom) SVETLOLIKA ovratnika, zapeljnice in srajce 11

Tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4. — — — — — LJUBLJANA, Podružnica Salenbargova ulica 3.

Podružnice: MARIBOR — NOVO MESTO.

VELEIKA Na debelo! Na drobno! BOGATA

ZALOGA Solidne cene! IZBIRA

manufakturnega ter inozemskega modnega blaga. LASTNI MODNI ATELJE. OBLEK lastnega izdelka po naj-novejšem kroju.

PRVA KRALJSKA RAZPOSILJALNA 8-5

SCHWAB & BIZJAK

LJUBLJANA, Dvorski trg, pod Narodno kavarano.